

NEMZETI HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG

Gazdasági Versenyhivatal –
MTA Közgazdaságtudományi
Intézet

2010. január 13.
dr. Urbán Péter

Gondolatok a postai hálózathoz való hozzáférés egyres kérdéseiről

1. Mi a (nyilvános) postai hálózat? Mi a hozzáférési pont?

A 97/67/EK és a 2008/6/EK Irányelvek szerint:

„Az a szervezeti rendszer és mindennemű forrás, amelyet az egyetemes szolgáltatásnyújtó(k) különösen a következő célokból vesz(nek) igénybe:

- az egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel érintett postai küldemények gyűjtése a hozzáférési pontokról az egész területen,
- ezeknek a küldeményeknek a postai hálózati hozzáférési pontról a feldolgozó központba történő eljuttatása és kezelése,
- a küldeményen feltüntetett címekre történő kézbesítése.”

„Fizikai eszközök, beleértve a közönség számára a közforgalmi útvonalon vagy a postai szolgáltató(k) helyiségeiben biztosított levélgyűjtő szekrényeket, ahol a feladók a postai hálózatban postai küldeményeket helyezhetnek el.”

2. Mit jelent a postai hálózathoz való hozzáférés a tényleges gyakorlatban?

- részben az egyetemes szolgáltató által kialakított kedvezményrendszer egyes elemeinek igénybevétele (azaz a gyűjtés és valamilyen szintű feldolgozás elvégzésének ellentételezését)

Kérdés: valóban diszkriminációmentes-e a nagyfeladók és a konszolidátorok (postai közvetítők) kedvezményekben való részesülése?

2008/6/EK Irányelv:

„Amennyiben az egyetemes szolgáltató speciális díjakat alkalmaz például a vállalkozások, tömeges küldeményeket feladók vagy a különböző felhasználóktól származó postai küldemények összegyűjtői esetében, akkor az átláthatóság és a megkülönböztetés-mentesség elvét kell alkalmaznia a díjakra és a kapcsolódó feltételekre egyaránt...”

MP. Zrt Üzletszabályzat 6. sz. Függelék:

„Szerződő” és „Igénybevevői kör” fogalmi!

2. Mit jelent a postai hálózathoz való hozzáférés a tényleges gyakorlatban?

- részben a postai infrastruktúra elemeihez vagy az egyetemes szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatásokhoz (nélkülözhetetlen kellékek) való átlátható, megkülönböztetéstől mentes hozzáférést

ezek: postai irányítószám-rendszer, címadatbázis, postafiókok, kézbesítő levélszekrények, címváltozásról szóló tájékoztatás, utáncüldés szolgáltatás, feladóhoz való visszaküldésre vonatkozó szolgáltatás

Kérdés: Kinek van/legyen felette rendelkezési joga? Kinek legyen feladata az információ naprakészen tartása? Hogyan történjen a gyakorlati lebonyolítás? stb.

3. Mikor válik a hálózati hozzáférés kérdésköre az elméleti síkról a gyakorlatban is feldolgozandó és megoldandó feladattá?

Működő modellek az EU tagállamaiban:

„A” variáció (Egyesült Királyság): jól működő szabályozott hálózati hozzáférés

a versenytársak igénye alapján a szabályozó bevezette a kézbesítési hálózathoz való szabályozott hozzáférést (last-mile), eredmény: a küldemények legnagyobb része legalább a kézbesítési fázisban továbbra is megjelenik az egyetemes szolgáltatónál, nem épülnek ki párhuzamos hálózatok

„B” variáció (Németország): a gyakorlatban nem működő szabályozott hálózati hozzáférés

van ugyan hálózati hozzáférésre vonatkozó szabályozás, de nem vonzó a versenytársak számára, eredmény: párhuzamos hálózatok épültek ki

3. Mikor válik a hálózati hozzáférés kérdésköre az elméleti síkról a gyakorlatban is feldolgozandó és megoldandó feladattá?

Működő modellek az EU tagállamaiban:

„C” variáció (Franciaország): szabályozás nélkül, kereskedelmi megállapodások alapján jól működő hálózati hozzáférés a felvétel, a gyűjtés és a feldolgozás piacain jelentős versenytársi jelenlét, a konzolidátorok számára vonzó

eredmény: a küldemények legnagyobb része legalább a kézbesítési fázisban továbbra is megjelenik az egyetemes szolgáltatónál, nem épülnek ki párhuzamos hálózatok

„D” variáció (Svédország): szabályozást és kereskedelmi megállapodásokat is nélkülöző gyakorlat

az egyetemes szolgáltató ajánlata nem vonzó a versenytársak számára,

eredmény: párhuzamos, end-to-end hálózatok épültek ki, viszont nem országosan, hanem csak a nagyvárosokban

3. Mikor válik a hálózati hozzáférés kérdésköre az elméleti síkról a gyakorlatban is feldolgozandó és megoldandó feladattá?

A modellek egy részénél a postai értéklánc elején vannak versenytársak (konszolidátorok megjelenése), a modellek másik részénél a postai értéklánc egészén vannak versenytársak (saját end-to-end hálózattal vagy legalábbis kézbesítési kapacitással rendelkező vállalkozások megjelenése).

A kulcskérdés: piaci fejlettség, egymással versenyző szolgáltatók jelenléte a postai piacon! Magyarországon ebben a tekintetben jelentős elmaradás mutatkozik.

A piaci igények alapján azonosíthatóak a hozzáférés helyei és a hozzáférés termékei, majd a hozzáférési ár, a hozzáférés feltételei stb.

4. Hálózati hozzáférés a Postatörvényben

3. § 24. Postai közvetítő tevékenység:

olyan postai tevékenység, amelynek keretében a közvetítő díj ellenében a vele szerződéses viszonyban álló

- feladó postai küldeményeit postai szolgáltató részére további postai szolgáltatási szerződés létrehozatala céljából a felvétel helyéhez - a postai szolgáltató által e küldemények átvételére megjelölt - legközelebbi szolgáltató helyen átadja, vagy
- címzett részére érkezett postai küldeményeket a címzettől kapott meghatalmazás alapján postai szolgáltatótól átveszi, és a címzett részére kiszállítással vagy fiókbérlet útján kézbesíti.

4. Hálózati hozzáférés a Postatörvényben

36. §

Az egyetemes postai szolgáltató köteles az egyetemes postai szolgáltatási hálózatához a postai közvetítő, illetve - ha a hozzáférést igénylő postai szolgáltató olyan közigazgatási területre szóló postai küldemények vonatkozásában is kíván postai szolgáltatást nyújtani, ahol kézbesítésre alkalmas postai hálózattal nem rendelkezik - az engedélyes postai szolgáltató hozzáférését biztosítani.

A kötelezett postai szolgáltató elutasíthatja a jogosult postai közvetítő, illetve szolgáltató ajánlatát, ha a kért közigazgatási területen kézbesítésre alkalmas postai hálózattal nem rendelkezik, vagy a jogosult postai közvetítő, illetve szolgáltató ajánlatának elfogadása a kötelezett postai szolgáltató postai hálózatát oly módon vagy oly mértékben venné igénybe, amely akadályozná vagy veszélyeztetné saját postai tevékenységének megbízható végzését, vagy többletberuházásokat igényelne.

A hozzáférésért kért ellenértéknek megkülönböztetéstől mentesnek, átláthatónak és méltányosnak kell lennie, valamint a hozzáférés biztosításával összefüggő költségeken kell alapulnia.

A kötelezett postai szolgáltatónak írásban válaszolnia kell a jogosult postai közvetítő, illetve szolgáltató megkeresésére. Ha a megkereséstől számított kilencven napon belül nem sikerül a feleknek megállapodásra jutni, bármelyik fél a hírközlési hatósághoz fordulhat, amely dönt a vitás kérdésekben.

5. A postai piac szabályozó hatósága-e a Nemzeti Hírközlési Hatóság?

A Postatörvény szerinti feladatok:

szolgáltatás bejelentés és engedélyezés, nyilvántartások vezetése, piacfelügyelet, üzletszabályzat jóváhagyása, hatósági ügyek ellátása, költségszámítással és számviteli szétválasztással kapcsolatos ellenőrzési feladatok ellátása, jogszabály-módosítási kezdeményezés

A 79/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet szerinti további feladatok:

a bérmentesítési mód, illetve a várakozási idő és az átfutási idő mérési módszertanainak jóváhagyása, döntés a házhoz kézbesítés kötelezettség alóli mentesítés kérelméről, döntés az állandó postai szolgáltatóhelyek üzemeltetési helyével kapcsolatos kérelemről.

Azaz nincsenek jogszabályi alapok a valós szabályozó hatósági működéshez!

5. A postai piac szabályozó hatósága-e a Nemzeti Hírközlési Hatóság?

A 2008/6/EK Irányelv szerint:

(47) preambulumi szakasz: ”A nemzeti szabályozó hatóságok szerepe valószínűleg döntő fontosságú marad, különösen azokban a tagállamokban, ahol a versenyre való áttérés még nem fejeződött be... A nemzeti szabályozóhatóságok számára feladataik teljesítéséhez meg kell adni minden szükséges erőforrást: emberi erőforrást, szakértelmet és pénzügyi eszközöket.”

22. cikk

„(...) A nemzeti szabályozó hatóságok sajátos feladata az ezen irányelvből eredő kötelezettségek betartásának biztosítása, különösen az egyetemes szolgáltatások nyújtására vonatkozó ellenőrzési és szabályozási eljárások megállapításával. Meg lehet őket bízni továbbá a postai ágazatban a versenyszabályok betartásának biztosításával. (...)”

NEMZETI HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG

dr. Urbán Péter
az NHH Postaszabályozási
osztályának munkatársa
urban@nhh.hu
4577-925

Köszönöm a figyelmet!

WWW.NHH.HU